

Дазваніца да віцэ-спікера

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

На працягу дзвюх гадзін намеснік старшыні адказвала на пытанні, якія хвалююць грамадзян. На «прамуо тэлефонную лінію» звярнуліся дзевяць чалавек з розных рэгіёнаў краіны. Было задана 27 пытанняў.

Узнятыя праблемы тычыліся практыкі прымянення законаў Рэспублікі Беларусь у сацыяльна-працоўнай сферы, у прыватнасці грамадзян цікавіла рэалізацыя Закона Рэспублікі Беларусь «Аб альтэрнатыўнай службе». Таксама ўнісіліся прашановы па ўдасканаленні асобных нарматыўных прававых актаў, якія рэгулююць дзейнасць у галіне рэканструкцыі і будаўніцтва жылля, падаткаабкладання, аплаты працы работнікаў сацыяльнай сферы, фарміравання тарыфаў на паслугі для насельніцтва, латарэйную дзейнасць.

Марыяна Шчоткіна дала тлумачэнні і рэкамендацыі па ўсіх закранутых грамадзянамі пытаннях, рашэнне асобных з іх узяла на кантроль.

Вераніка ПУСТАВІТ. *pustavit@zviazda.by*

ПАТРЭБНЫ НАМ БЕРАГ ТУРЭЦКІ

Беларуска-турэцкі бізнес-форум пройдзе ў Мінску 11 лістапада. Адпаведна інфармацыя размешчана на афіцыйным сайце Беларускай гандлёва-прамысловай палаты (БелГПП), паведамляе БЕЛТА.

У ходзе бізнес-форуму будуць разгледжаны перспектывы ў напрамку развіцця двухбаковага гандлёва-эканамічнага і інвестыцыйнага супрацоўніцтва. Беларуські ўдзельнікі атрымаюць магчымасць правесці перагаворы з кіраўнікамі турэцкіх кампаній, зацкаўленымі ў развіцці супрацоўніцтва ў сферах прамысловасці, гандлю, інвестыцый, будаўніцтва, турызму і іншых.

Форум праводзіцца Беларускай гандлёва-прамысловай палатой сумесна з Саветам па знешнеэканамічных сувязях Турцыі (DEIK).

Прэзідэнт выказаў спачуванне

Аляксандр Лукашэнка накіраваў спачуванні родным і блізкім былога сакратара Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў Мікалая Лазавіка, паведамлілі ў прэс-службе беларускага лідара.

Як паведамлялася, Мікалай Лазавік памёр 5 лістапада. Прычынай смерці стала цяжкая хвароба.

Мікалай Лазавік нарадзіўся ў 1951 годзе ў вёсцы Невіяны Вілейскага раёна Мінскай вобласці. У 1972 годзе скончыў Беларускі інстытут механізацыі сельскай гаспадаркі, у 1993 годзе — Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, у 2000 годзе — Акадэмію кіравання пры Прэзідэнце, у 2003 годзе — аспірантуру пры Акадэміі кіравання. Меў навуковую ступень кандыдата эканамічных навук. Раней Мікалай Лазавік быў дэпутатам Вярхоўнага Савета Беларусі 13-га склікання, уваходзіў у камісію па дзяржаўным будаўніцтве і мясцовым самакіраванні. Пост сакратара ЦВК ён займаў з 2000 года. Быў вызвалены ад гэтай пасады 17 кастрычніка 2016 года па стане здароўя ўказам кіраўніка дзяржавы.

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь глыбока смуткуе ў сувязі са смерцю былога сакратара Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў ЛАЗАВІКА Мікалая Іванавіча і выказвае шчырыя спачуванні яго родным і блізкім.

Дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь глыбока смуткуюць у сувязі са смерцю дэпутата Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь трынаццатага склікання, дэпутата Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь першага склікання, былога сакратара Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў ЛАЗАВІКА Мікалая Іванавіча і выказваюць шчырае спачуванне яго родным і блізкім.

Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь глыбока смуткуе з прычыны смерці былога сакратара Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў Мікалая Іванавіча і выказвае шчырыя спачуванні яго родным і блізкім.

Калектыву РВУ «Выдавецкі дом «Звязда» глыбока смуткуе ў сувязі са смерцю былога сакратара Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў ЛАЗАВІКА Мікалая Іванавіча і выказвае шчырыя спачуванні яго родным і блізкім у сувязі з напатакшым іх непераўным горам.

Погляд

УЗАЕМАДАПАЎНЯЛЯЛЬНАСЦЬ У МНОГІХ ГАЛІНАХ

Вынікі візіту Прэзідэнта на Блізкі Усход

Аб'яднаны Арабскі Эміраты і Катар з'яўляюцца дзяржавамі з невялікім насельніцтвам, але з сапраўды сур'ёзным значэннем у сусветнай геапалітыцы і геаэканоміцы. Той фактар, што ў абедзвюх краінах жыве менш людзей, чым у адной Беларусі, перакрываецца іншымі важнымі момантамі, якія робяць названыя дзяржавы жадаючымі партнёрамі не толькі для Беларусі, але і для многіх краін.

Перш за ўсё, ААЭ і Катар знаходзяцца ў галоўным па запасе залежаў нафтааносным раёне свету, і ў шасці краін Персідскага заліва (Катар і ААЭ ўваходзяць у цесны блок з Саудаўскай Аравіяй, Бахрэйнам, Аманам і Кувейтам) знаходзіцца ў распараджэнні больш за траціну ўсіх сусветных запасў нафты. Інтэнсіўная здабыча нафты і яе экспарт дазваляюць ААЭ і Катару мець важную ролю ў забеспячэнні энергетычнай незалежнасці дзясяткаў краін свету, уключаючы Кітай, Індыю і Іран. У сусветных рэйтынгах па здабычы нафты ААЭ на восьмым месцы, а Катар на чатырнаццатым. Гэта азначае, што ААЭ здабывае нафты толькі ў чатыры разы менш, а

Катар — у пяць разоў, чым лідар сусветнага рэйтынгу — Расія. Акрамя нафты, Катар таксама мае вялікі экспертны патэнцыял па газе. Дзяржава прыклала вялізныя намаганні па будаўніцтве магутнасцаў па здакванні газу, што дазваляе экспартаваць яго па ўсім свеце. Трэцяе месца ў свеце па здабычы газу робіць Катар важным іграком на гэтым рынку. Вынікам дзесяцігоддзяў паспяховага забеспячэння краін свету энергарэсурсамі сталі велізарныя фінансавыя рэсурсы ў распараджэнні ААЭ і Катара. Золатавалютныя рэсурсы ААЭ складаюць 78 мільярдў долараў, а Катара — 36,7 млрд. Але гэтыя лічбы цямяюцца на фоне тых сродкаў, якія ў гэтых дзвюх краін укладзеныя ў нацыянальныя суверэнныя фонды. Па памеры актываў фонд ААЭ займае трэцяе месца ў свеце, а Катара — дзявятае. У ААЭ аб'ём складае 792 мільярдў долараў, а ў Катары — 335 млрд. І грошы гэтыя інвестуюцца і працуюць па ўсім свеце, што робіць дзве краіны жадаючымі інвестарамі для многіх. Наступнай асаблівасцю з'яўляецца вялікая роля дзвюх краін у сусветных мас-медыя. У прыватнасці, створаны параўнальна

нядзёна ў Катары тэлеканал Аль-Джазіра стаў магутным сродкам уплыву на сусветную грамадскасць. Нядзёна, што ў сілу гэтых фактараў Беларусь заўсёды адчувала цікавасць да развіцця супрацоўніцтва з гэтымі краінамі. Візіт Прэзідэнта стаў яшчэ адным пацвярджэннем для партнёраў з рэгіёна ў Беларусь настроена сур'ёзна і розныя варыянты па развіцці ўзаемадзейнення можна і трэба абмяркоўваць. Несумненна, што найбольшы патэнцыял развіцця адносін ляжыць у вобласці прыкладання вялізнага інвестыцыйнага патэнцыялу дзвюх краін на тэрыторыі Беларусі. Першы паспяховы прыклад такога роду — шматфункцыянальны гасцінчна-спартыўны комплекс, пабудаваны на перспектыве Пераможаў у Мінску, у які катарскія інвестары ўклалі 160 мільярдў долараў. Нягледзячы на тое, што інвестары з краін Персідскага заліва ў асноўным укладваюць актыўны ў гасцінцы, лясцівыя цэнтры і банкі, для іх у Беларусі будучы прашанованні і іншыя магчымасці. У прыватнасці, перспектывым выглядае супрацоўніцтва ў сферы вытворчасці прадукцыі дрэвапрацоўкі.

Тэрыторыя ААЭ і Катары традыцыйна пактуе ад недахопу лясоў, а наша тэрыторыя на сорок працэнтаў пакрыта лесам. У наляўнасці — магчымасць узаемагна дапаўнення нашых эканомік. Падобныя магчымасці ляжачы ў і сферы вытворчасці прадуктаў харчавання. Рэгулярныя візіты дэлегацый з Катара і ААЭ ў Беларусь дазволілі высокапастаўленым прадстаўнікам гэтых краін на асабістым воліце пераканацца ў высокай якасці айчынных прадуктаў харчавання. Малочныя прадукты з Беларусі ўжо актыўна прысутнічаюць на рынку ААЭ, у наляўнасці магчымасці па стварэнні сумесных прадпрыемстваў для стымулявання далейшага нарошчвання беларускага экспарту на гэтыя рынкі. Аднаму з самых перспектывіх кірункаў супрацоўніцтва павінна стаць кааперацыя ў сферы развіцця высокіх тэхналогій. Кіраўніцтва Катара і ААЭ разумеюць магчымыя праблемы прамармернай залежнасці ад экспарту энергарэсурсаў для сваіх эканомік. Таму поўным ходам рэалізуюцца праграмы па стварэнні новых галін эканомікі, у тым ліку тых, якія звязаныя на высокіх тэхналогій, што сталі неад'емнай часткай

самых даходных сфер бізнесу XXI стагоддзя. Беларускі Парк высокіх тэхналогій, установы Нацыянальнай акадэміі навук добра вядомыя ў Катары і ААЭ. Тут ужо магчымыя праграмы супрацоўніцтва як на тэрыторыі Беларусі, так і на тэрыторыі краін-партнёраў. Велізарны значны ляжыць у сферы турызму. Пакуль што пляжы і аазісы арабскіх краін больш вядомыя беларусам, чым лясы, санаторыі і аграсядзібы Беларусі грамадзянам Катара і ААЭ. Між тым беларуская прырода з'яўляецца пэўнай экзотыкай для жыхароў пустынь, што дазваляе спадзявацца на рост патаку турыстаў. У той жа час, запрашаючы сектар краіны, неабходна ўлічваць іх асаблівыя патрабаванні да камфорту. Нарэшце, трэба працягваць палітыку па экспарце прадукцыі беларускага машынабудавання ў гэтыя краіны. МЗК і МАЗ ужо маюць пэўныя поспехі на рынках Катары і ААЭ, іх трэба замацоўваць, а іншым беларускім прадпрыемствам — актыўна далучацца.

Сяргей КІЗІМА, доктар палітычных навук

3 нагоды

Дыялог культуры — формула супрацоўніцтва

Заўтра распачынаюцца Дні культуры Таджыкістана ў Беларусі. Аб іх правядзенні кіраўнікі нашых краін дамовіліся яшчэ два гады назад падчас візіту Эмамалі Рахмона ў Мінск. Летась з поспехам прайшлі Дні культуры Беларусі ў Таджыкістане, а цяпер мы чакаем творчы дэсант з Душанбэ. Аб тым, што падрыхтавалі для беларускага гледча сярэднеазіяцкія таленты, а таксама аб стасунках, якія робяць нашы геаграфічны аддаленыя краіны бліжэйшымі адна да адной, расказвае Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Рэспублікі Таджыкістан у Рэспубліцы Беларусь Казідаўлат КАІМДОДАЎ.

— Казідаўлат Каімдодавіч, як правіла, падчас Дзён культуры краіны, якая іх прадстаўляе, імкнецца паказаць самае лепшае ў розных мастацкіх жанрах. Што прывязвае ў Мінск таджыкскія творцы?

— Апошні раз мы прывозілі ў Мінск Дні культуры ў 2008 годзе. З таго часу з'явілася намяла твораўчых здабыткаў, якія зацікавяць беларускага гледча. На працягу пяці дзён (з 10 па 14 лістапада) у гэтым можна будзе пераканацца, наведваючы разнастайныя мерапрыемствы, падрыхтаваныя нашымі творцамі. Так, запланавана канцэртная праграма з удзелам лепшых майстроў мастацтваў Таджыкістана. На выставе нацыянальнага выяўленчага мастацтва будзе прадстаўлена чатыры дзясяткі карцін. Здабыткі нацыянальнага кіно — стужкамі «Таджыкфільма» «Заход святання» і «Настаўнік». Несумненна, цікавым для беларускага гледча будзе паказ калекцый твораў майстроў народных мастацтваў. Яшчэ адзін цікавы момант — прэзентацыя кнігі п'ес вядомага беларускага драматурга Аляксея Дударова на таджыкскім мове.

Асобна хаць заўважыць, што мы надаём падобным мерапрыемствам вялікае значэнне, разумеючы, што дыялог культуры — гэта формула наладавання супрацоўніцтва ў палітычнай і эканамічнай сферах.

— Асабна хаць заўважыць, што мы надаём падобным мерапрыемствам вялікае значэнне, разумеючы, што дыялог культуры — гэта формула наладавання супрацоўніцтва ў палітычнай і эканамічнай сферах.

СНД, АДКБ, Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва, Таджыкістан маюць і з ЕАЭС, членам якой з'яўляецца Беларусь. Шмат гаворыцца аб перспектывах пашырэння гэтага эканамічнага саюза. Як на гэту перспектыву глядзяць у Душанбэ?

— Пытанні, звязаныя з дзейнасцю ЕАЭС і магчымасцю ўступлення Таджыкістана ў гэты саюз, знаходзяцца на стадыі вывучэння і аналізу. Неабходна вызначыць і прапрацаваць усё плюсы і мінусы далучэння. Наш лідар Эмамалі Рахмон заявіў аб неабходнасці вывучэння эканамічнай базы і прававых документаў Еўразійскага саюза з мэтай «магчымага далейшага ўваходжання ў гэта новае інтэграцыйнае аб'яднанне». Пры гэтым хаць адзначыць, што краіны — члены ЕАЭС з'яўляюцца асноўнымі гандлёвымі партнёрамі Таджыкістана.

Сусветная практыка паказвае, што для ўступлення ў падобныя аб'яднанні неабходна мець надзейную эканамічную базу альбо для пераходнага перыяду — падушку бяспекі. Напрыклад, калі мы сёння здзімем усё мытных пошліны, якія прыносяць у бюджэт пэўнае папаўненне, дзе мы знойдзем гэтыя грошы

заўтра? Такая падушка бяспекі была ў краінах, якія выказалі жаданне ўступіць у саюз, пра які мы гаворым. Спецыялістам неабходна думаць аб гарманізацыі тарыфаў. Сёння ў гэтым кірунку працуюць экспертныя групы, але трэба таксама ўлічваць фактар сусветнага крызісу і розных санкцый.

Вядома, краінам трэба аб'ядноўвацца, але рабіць гэта з улікам уласных інтарэсаў. — Вяртаючыся да тэмы Дзён культуры вашай краіны. Несумненна, сярод беларускіх знойдуцца тыя, хто, натхніўшыся прыгажосцю і экзатычнай сярэднеазіяцкай культуры, захоча пабываць у Таджыкістане. На што найперш вярта звярнуць увагу спакрушанаму турысту?

— Тым, хто хоча не толькі адпачыць, але і напярэць здароўе, можна параіць прыехаць у нашы санаторыі «Гармчашма», «Бахарыстон». Што тычыцца актыўнага адпачынку, Таджыкістан, 90% тэрыторыі якога займаюць высокія горы, можа прапанаваць альпінізм, велікі папулярны ў нас. Акрамя таго, турыстам звычайна цікава паспрабаваць рафтынг — сплаў па горнай рацэ, і гэта практычна ў кожнага ў нас. Развіваецца і спартыўны кірунак — велатурызм і мотатурызм. Дарчы, улетку 2013 года адбылася першая велазкепедыцыя беларусаў у розныя куткі Таджыкістана — Пенджыкент і Памір.

У цэлым можна сказаць, што Камітэт моладзі, спорту і турызму Таджыкістана і Міністэрства спорту і турызму Беларусі вядуць даволі актыўную работу па развіцці гэтай важнай сферы, і ў гэтым супрацоўніцтве таксама бачныя добрыя перспектывы

Марафон дабрыні

«ДОБРАЕ СЭРЦА» ДЛЯ КІРЫ

Сёння дабрачынны марафон «Усе фарбы жыцця для цябе», ідэйным натхняльнікам якога выступае Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі, зробіць прыпынак у Гомелі.

Тут неуряднадушныя людзі будуць збіраць грашовыя сродкі на лячэнне трохгадовай Кіры Куруленкі з Буда-Кашалёва, якой сёлета ўрачы паставілі дыягназ «дзіцячы рак». Дзяўчынка ўжо прайшла шэсць блокаў хіміятэрапіі. Наперадзе — аперацыя па выдаленні пухліны, абследаванне і лячэнне ў Маскве, пасля якіх Кіру чакае аперацыя па перасадцы стваловых клетак у ізраільскай клініцы. Кошт апошняй — 250 тысячў долараў. Чацвёртая частка ад прабрэнай сумы ўжо сабрана. Творчая дабрачынная праграма марафону «Усе фарбы жыцця для цябе» з удзелам валанцёраў руху «Добрае Сэрца», ансамбля «Песныры», заслужанай артыстка Рэспублікі Беларусь Наталі Тамелы, папулярных гуртоў «Цвет Алос», «РРовокация», а таксама маладых выканаўцаў Волгы Калешнікавай, Аляксандры Няхай, Эліны Матарас, Надзеі Місюковай і іншых адбудзецца ў Гомельскім абласным грамадска-культурным цэнтры. Усе выручаныя ад продажу білетаў сродкі будуць пералічаны на лячэнне Кіры Куруленкі. У фае валанцёры БРСМ разгорнуць інтэр-актыўныя пляцоўкі «Сцяна пажаданняў для Кіры», «Пескаграфія».

Сяргей РАСОЛЬКА. *rs@zviazda.by*

Надвор'е

МЕСЦАМІ ПРЫ ПРАЯСНЕННЯХ ДА -12 °С

А НОЧЧУ ў ЧАЦВЕР У ЦЭНТРАЛЬНЫХ І ПАЎДНЁВЫХ РАЁНАХ СІНОПТЫКІ АБ'ЯЦАЮЦЬ ПРАЦЯГЛЫЯ І МОЦНЫЯ СНЕГАПАДЫ

Калі ў мінутлы некалькі сутак на тэрыторыі краіны гаспадарыла дажджлівая вясень, то ўжо на гэтым тыдні пахаладае і зноў пойдзе снег. Начальны службкі гідраметэаралагічных прагнозаў Белгідраметэцэнтра Мінпрыроды Дзмітрый РАБАЎ паведамліў, што на працягу тыдня пахаладае, сярэдняя тэмпература паветра чакаецца на 3–5 градусаў ніжэй за норму.

Сёння ўдзень да нас завітаюць атмасферныя франты, якія рухаюцца з боку паўднёвага захаду Еўропы. Удзень на большай частцы тэрыторыі апады (мокры снег, дождж), па поўдні моцныя апады. У асобных раёнах туман, слабы галалёд, на дарогах галалёдзіца. Максімальная тэмпература паветра ўдзень ад мінус 1 градуса да 5 цяпла, а па поўначы мінус 2 — мінус 3 градусы. У чацвер атмасферныя франты будуць перамяшчацца далей у паўночна-ўсходнім напрамку і прынесуць уначы працяглы снег, мокры снег, па паўднёвым усходзе з дажджом, а ў цэнтральных і паўночных раёнах апады чакаюцца сапраўды моцныя. Нават удзень паўсюдна будзе ісці кароткачасовы снег, мокры снег. На асобных участках дарог прагназуецца галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 5 да плюс 2 градусаў, па паўночным захадзе — да 7 марозу; удзень будзе ад мінус 4 да плюс 3 градусаў.

А далей наша краіна трапіць пад уплыў яшчэ больш халодных паветраных мас з поўначы Еўропы. Сіноптыкі аб'яцваюць у пятніцу

кароткачасовы снег. На асобных участках дарог галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы будзе стабільна адмоўнай — ад 2 да 9 марозу, а па паўночным захадзе пры праясненнях на мінус 12 градусаў. Удзень таксама холадна — ад мінус 6 градусаў да плюс 1.

Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных спецыялістаў, на выхадныя стане яшчэ халаднаей. У суботу ў асобных раёнах пойдзе кароткачасовы снег, на дарогах чакаецца галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы складзе 3–8 марозу, пры праясненнях — да мінус 9 — мінус 13 градусаў; удзень — ад 0 да мінус 6 градусаў. Кароткачасовы снег і мокры снег прагназуецца па паўднёва-ўсходняй палове краіны і ў нядрэлю. На асобных участках дарог галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 1 да мінус 8 градусаў, пры праясненнях — 9—13 марозу; удзень — ад мінус 5 да плюс 2 градусаў.

Сяргей КУРКАЧ. *kurkach@zviazda.by*

Стандарты

НА НОВЫ ЎЗРОВЕНЬ ЯКАСЦІ

Арганізацыі краіны павінны перайсці на новы ўзровень менеджменту якасці — СТБ ISO 9001-2015 да 15 верасня 2018 года

Па словах старшыні Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі Віктара НАЗАРАНКІ, выкарыстанне міжнародных стандартаў пры выбае прадукцыі здольна забяспечыць уваход на рынкі краін блізкага і далёкага замежжа.

«Сёння ўсе краіны гэта разумеюць. Ва ўсім свеце сур'ёзна развіваюцца сістэмы вымярэнняў, выпрабаванняў, эталонныя базы. Кожная дзяржава імкнецца не адстаць ад іншых канкурэнтаў і атрымаць поспех у навукова-тэхнічным прагрэсе». — адначасна Віктар Назаранка. Так, новая версія дзяржаўнага стандарту на сістэмы менеджменту якасці СТБ ISO 9001-2015, ідэнтычнага міжнароднаму стандарту, дзейнічае ў Беларусі ўжо з 1 сакавіка 2016 года. Арганізацыі краіны павінны паступова ажыццявіць пераход на новы ўзровень менеджменту якасці да 15 верасня 2018 года. Такі тэрмін устаноўлены для ўсіх дзяржаў, якія ўваходзяць у Міжнародную арганізацыю па стандартызацыі (ІСО). Пры гэтым асноўны акант для забеспячэння выпуску якаснай і канкурэнтаздольнай прадукцыі, згодна з патрабаваннямі стандарту, зроблены на канцэпцыйнаму аналізу рызык па ўсіх кірунках дзейнасці арганізацыі, узмацненне ролі лідарства, пабудову сістэмы ведаў і ўкаранення інавацый.

Дырэктар Беларускага дзяржаўнага інстытута стандартызацыі і сертыфікацыі Ірына АСМОЛІА адзначыла, што комплекс мер для стымулявання ўкаранення ў эканоміку краіны перадавых метады і сучасных міжнародных сістэм кіравання якасцю будзе рэалізаваны ў 2016—2020 гадах. Ён будзе распрацаваны і прыняты ў рамках даручэння Прэзідэнта падчас яго звароту з Пасланнем да беларускага народа і Нацыянальнага сходу. Комплекс мер зацверджаны прэм'ер-міністрам Андрэем КАБЯКОВЫМ.

У адпаведным дакуменце пазначаны дзеянні і крокі, якія будуць ажыццяўляцца на ўзроўні дзяржавы па ўкараненні тэхналогій, без якіх немагчыма паспяхова канкураваць на сусветным рынку. У яго ўваходзіла каля 45 мерапрыемстваў. Шэраг з іх будуць накіраваны на ўкараненне міжнародных і еўрапейскіх стандартаў пры выпуску прадукцыі. Таксама ў дакуменце ўдзелена асаблівая увага неабходнасці актыўнага ўдзелу інжынерна-тэхнічнага персаналу арганізацыі ў самых працоўса стандартызацыі як на нацыянальным, так і міжнародным узроўні. Не абмінулі і стымуляванне ўкаранення ў арганізацыях рознай формы ўласнасці перадавых тэхнік эфектыўнага менеджменту. «Асобна будзе разглядацца пытанне стварэння новага конкурсу ў краіне, прысвечанага якасці беларускай прадукцыі. Ён будзе незалежным ад вытворцаў і фінансавацца з дзяржаўнага бюджэту», — дадала Ірына Асмола.

Акрамя таго, намеснік дырэктара Беларускага дзяржаўнага інстытута метралогіі Мікалай БАКАВЕЦ адзначыў, што ў краіне рэалізуецца дзяржаўная навукова-тэхнічная праграма «Эталоны Беларусі» на 2016—2020 гады. Яна прадугледжвае распрацоўку больш як 20 эталонаў для развіцця атамнай энергетыкі і звязаных з ёй тэхналогій, сферы ІТ, галін прамысловасці, будаўніцтва і сельскай гаспадаркі, геадэзіі, абароны ад надзвычайных сітуацый і іншых, а таксама мадэрнізацыю 6 навуковых. Цяпер у Беларусі дзейнічаюць 53 эталоны.

Даведка «Звязды» Больш за 25 гадоў у другі чацвер лістапада па ініцыятыве Еўрапейскай арганізацыі па якасці пры падтрымцы ААН адзначаецца Сусветны дзень якасці. Сёлета ён адзначаецца 10 лістапада. Таксама з 7 па 13 лістапада праходзіць Еўрапейскі тыдзень якасці.

Дзеючая сёння ў краіне нарматыўная тэхнічная база ахоплівае практычна ўсе галіны эканомікі. Сёлета ў Беларусі прынята больш за 1000 дзяржаўных стандартаў (СТБ і ДАСТ). Найбольшая колькасць з іх — у машынабудаванні, электратэхніцы, радыёэлектроніцы і сувязі, хіміі і нафтахіміі, будаўнічай індустрыі, харчовым сектары. Узровень гарманізацыі прынятых дзяржаўных стандартаў з міжнароднымі і еўрапейскімі патрабаваннямі перавышае 50%. Стандарты такога высокага узроўню з'яўляюцца магутнай падтрымкай айчынай прамысловасці і бізнесу ў фарміраванні стратэгіі стварэння новых відаў прадукцыі, якая адпавядае сучасным патрабаванням і забяспечвае канкурэнтаздольнасць на глабальным узроўні.

Ілья КРЫЖЭВІЧ. *kryzhevich@zviazda.by*

3 КАНВЕЕРА — У РЭКАРДСМЭНЫ

МТЗ незвычайна прадставіў самую магутную мадэль сваёй лінейкі трактароў

Прэзентацыя новага «Беларуса-4552» магутнасцю 450 канскіх сіл адбылася днямі на прыздоўжы пашчы.

Машына з'яўляецца ўласнай распрацоўкай МТЗ, яна стала самай магутнай з усіх, што выпускаюцца на прадпрыемстве, і адной з самых магутных у свеце. Для першага пакару быў выбраны незвычайны фармат — тэхніку вагой 18 тон пры дапамозе ўласных цягліц адбуксавалі на 6,1 метра ганаровы старшыня Беларускай федэрацыі сілавога мнагаварства Дзмітрый Белайц і пераможца Arnold Amateur Strongman World Championships 2013, расіянін Mixail Шыўлякоў.

Новы «Беларус» з'яўляецца трактарам агульнага прызначэння. Машына мае шаснаццаць перадач пярэдняга і востем — задняга ходу, яна абсталяваная моцным рухавіком Caterpillar, які змяняе колькасць шкодных выкідаў, сучаснай трансмісіяй, камфортнай кабінай, сістэмамі адбору магутнасці і наявнымі сістэмамі. Мяркуюць, што мадэль знойдзе прымяненне на самым цяжкіх і энергаёмкіх работах у сельскай гаспадарцы. Асабліва эфектыўным стане яе выкарыстанне ў краінах з вялікімі пасаўнымі плошчамі, напрыклад, у Расіі і Казахстане.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ. *lyskavets@zviazda.by*